

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. изк. Елена Попова

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в научна област 8. „Изкуства”, професионално направление 8.2 „Изобразителни изкуства / Скулптура” за нуждите на Югозападен университет „Неофит Рилски”

1. Процедура. Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент” е обявен в „Държавен вестник” бр. 52/02.07.2019 г. Той се провежда според Закона за развитието на академичния състав в Р. България, Правилника за прилагане на ЗРАС и Правилника за условията и реда за придобиване на н. с. и за заемане на а.д. в ЮЗУ. Единствен явил се кандидат е д-р Анна Кирилова Покровнишка, на основна работа в ЮЗУ от 2004 г.

2. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Анна Покровнишка завършва Педагогика на изобразителното изкуство в степените „Бакалавър” в ЮЗУ (1996) и „Магистър” в СУ „Св. Климент Охридски” (2006); през 2016 защитава докторска степен в НБУ с дисертация „Скулптурният симпозиум в Илинденци и социокултурното му присъствие в съвременното българско изкуство след 1989 година“. Темата за симпозиума в Илинденци, в който регулярно участва, я вълнува още от 2007 г., когато му посвещава първата публикация – и продължава да бъде предмет на изследване, доклади и статии и след защитата на дисертационния труд, а Арт-центърът е среда за някои от последните ѝ скулптурни произведения („Конят”). Също – подходящо място за педагогически експерименти с активното участие на студенти (результатите от които са обобщени напр. в публикацията „Монументална скулптура симпозиума в Илинденци как инструмент творческия поиск студентова (соотношение методики преподавания и творческия процеса). – В:

Педагогика начального образования: традиции и инновации – Материалы международной научно-практической конференции г. Москва, 2017, 219 - 224). Споменавам темата „Илинденци” в ограничения обем на становището поради факта, че самата кандидатка в приложената за конкурса „Справка за оригиналните научни и художествени приноси на хабилитационен труд” ѝ отделя достатъчно място. Оставям настрана тази подробност – както и началните 9 страници естетико-философско-социологически микс в текста, озаглавен „Художественост и социално поведение на творбата” (с. 2-12), но бих оспорила определението в частта Приноси, №1, че „Тезата, представена за хабилитация, за първи път изследва художествеността и социалното поведение на творбата” (с. 26); поне от XVIII век насам са натрупани тонове хартия с изследвания по въпроса (впрочем библиографията по темата сякаш е подбрана напосоки и случайно).

Стига за това. За целите на конкурса по-важен е фактът, че Анна Покровнишка е утвърден, международно познат и признат скулптор с характерен авторски почерк, за когото личните творчески експерименти съществуват в тясна симбиоза с практическата ѝ работа със студентите. Тя прилага внушителен списък с участия в изложби, пленери и симпозиуми. За краткия период 2017-2019 г. регистрира изумителна творческа и педагогическа активност: участия в 13 международни изложби, 4 национални изложби и 25 колективни, както две самостоятелни изложби в Благоевград и Сандански. Тя членува в екип или е академичен наставник по три проекта и получава 8 награди в национални и международни конкурси по скулптура. Едновременно с това води лекции и упражнения в специалностите „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ и „Мода” и активно работи със студентите в научни семинари и проекти.

3. Оценка на научните приноси и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

За конкурса А. Покровнишка представя 20 произведения, маркиращи посоките на творчески търсения от последните две години. Част от тях са включени в проекта „Превърнати форми”, други са участвали самостоятелно в отделни изложби и конкурси (и са спечелили награди). На пръв поглед впечатлява неутолимият стремеж към експерименти с материала, към процеса на „превръщане” на едни изначални форми в непредвидими естетически конструкции, заредени с неочакван смисъл. Това детерминира многообразието на художествените резултати – още повече, че скулпторката разчита на активна комуникация между творбата и зрителя, чието съучастие в прочита може да допълни или дори да промени началната авторска идея.

Оттук произлизат най-приносните моменти – 1. Иновативност по отношение на използването на нетрадиционни материали, и специално – екологичният принцип на „превръщане” на отпадъчни, неразградими материали в градиво за естетизирани цветни форми. Удивителна особеност на такива пластики е възможността да не губят въздействието си при промяна на средата или мащаба; „Рицари без броня” или „1, 2 и 3” биха се вместили безпроблемно сред оживените градски зони, а малките по размер „Птици” или „Три”, при съответно изменение в мащаба, биха поставили прекрасни естетически акценти сред паркова среда. Иначе казано – „превръщането” на формите не завършва в изложбената зала, то има потенциал да се развива в различни посоки.

2. Диалогичност. Авторката изначално десемантизира обекта, предоставяйки на зрителя правото на индивидуален прочит. Това, естествено, не се отнася за всички произведения – онези, в които са заложени твърде конкретни идеи като фалита на банковата система („ВІС”) или метафори за годините на прехода, правят изключение (плексигласът, впрочем, априорно се използва за директни рекламни внушения и не

стимулира субективни интерпретации). Някои от най-атраktivните творби на Покровнишка обаче са интерактивни – напр. „Конят”, „5+1” или дори „Звезда от котка” (съвместна акция с 5-годишен съавтор).

Всяко от представените за конкурса произведения провокира към размисъл, анализи и смислови интерпретации. Сред тях обаче има една творба, пред която човек замира безмълвен – „Археоптерикс”. Малка по размер, тя излъчва магичното, архетипно внушение на голямата скулптура – усещането за вечност. Ако не съществуваха наукометричните количествени изисквания към творците на изкуство, само тя би била достатъчна да апелирам за присъждане на Анна Покровнишка длъжността, за която кандидатства.

4. Заключение

Въз основа на казаното дотук считам, че кандидатурата на д-р Анна Покровнишка напълно отговаря на изискванията на *Закона за развитие на академичния състав в Република България*, затова убедено препоръчвам да ѝ бъде присъдена академичната длъжност “доцент“ в областта на висшето образование 8. *Изкуства*, професионално направление 8. 2. *Изобразителни изкуства/ Скулптура*.

29.10. 2019

проф. д. изк. Елена Попова
ВТУ; ИИИЗк – БАН.

Scientific Statement

By Sc. D. Elena Popova

Upon competition for occupying an “Associate Professor” academic position in scientific field 8. “Arts” professional field 8.2 “Fine Arts/Sculpture” for the needs of South-West University “Neofit Rilski”

1. Procedure. The competition for occupying the academic position “Associate Professor” is announced by State Gazette №52/ July 2nd 2019. It is processed according to the Law for the development of the academic staff in Republic of Bulgaria, the Regulations for the implementation of the LDAS and the Regulations for the conditions and the order for getting a degree and academic position at the South-West University. The only candidate who has submitted their documents is Dr. Anna Kirilova Pokrovnishka who has been a full time professor at the South-West University since 2004.

2. Summarized data for the scientific production and the activity of the candidate

Anna Pokrovnishka gets a Bachelor Degree in Pedagogy of Fine Arts at the South-West University (1996) and a Master Degree at Sofia University “St. St. Kliment Ohridski” (2006). In 2016 she defends her doctorate at New Bulgarian University with a research thesis on the topic “The Sculptural Symposium in Ilindentsi and Its Sociocultural Presence in Contemporary Bulgarian Art after 1989”. The topic of the symposium in Ilindentsi in which she regularly takes part, has been of interest to her since 2007 when she writes her first publication – and continues to be an object of her research, reports, and articles even after the defense of her dissertation work, and the Art-center is the medium of some of her late sculptural works (“The Horse”). It is also a suitable place for pedagogical experiments with the active participation of the students (results of which are summarized in the

publication „Монументальная скульптура симпозиума в Ильинденци как инструмент творческих поисков студентов (соотношение методики преподавания и творческого процесса). – В: Педагогика начального образования: традиции и инновации – Материалы международной научно-практической конференции г. Москва, 2017, 219 -224). I make reference to the topic “Ilindentsi” in the limited volume of the statement because of the fact that the candidate herself pays enough attention to it in the attached for the competition “Reference about the original scientific and artistic contributions of the habilitation work”. I leave aside this detail – as well as the initial 9 pages of aesthetic-philosophical-sociological mixture in the text entitled “Artistry and Social Behavior of the Work” (p. 2-12), but I would question the definition in the part Contributions, №1, that “The topic presented for habilitation, for the first time researches the artistry and the social behavior of the work” (p.26); at least since 18th Century tons of paper with research on the topic have been gathered (by the way the bibliography on the topic is collected as if randomly and incidentally).

For the purposes of the competition it is more important the fact that Anna Pokrovnishka is an established, internationally known and recognized sculptor with a typical author’s style, for whom personal creative experiments exist in a close symbiosis with her practical work with students. She has attached an impressive list of participations in exhibitions, plain airs and symposia. For the short period between 2017 and 2019 she demonstrates an impressive creative and pedagogical activity: participation in 13 international, 4 national and 25 collective exhibitions, and 2 solo exhibitions in Blagoevgrad and Sandanski. She is a member in a team or is an academic mentor in three projects and receives 8 awards in national and international sculpture competitions. At the same time she has classes and exercises with the “Pedagogy of Art Education” and “Fashion” majors and actively works with the students in scientific seminars and projects.

3. Evaluation of the scientific contributions and the practical results and contributions of the creative production presented for participation in the competition

For the competition Anna Pokrovnishka presents 20 works marking her creative search directions during the past two years. Part of them are included in the project “Converted Shapes”, others have participated separately in particular exhibitions and competitions (and have been awarded). On the surface one can see the tireless pursuit of experiments with material, of the process of “converting” some initial shapes into unexpected aesthetic constructions full of unforeseen sense. This fact determines the variety of artistic results – what is more, the artist relies on the active communication between the work and the spectator, whose complicity in understanding can add to or even change the initial idea of the author.

This is where the most rewarding moments come – 1. **Innovation** in the use of unconventional materials, and especially the ecological principle of “converting” waste, non-degradable materials into basis for aesthetized colorful shapes. Impressive characteristic of such plastics is their ability not to lose their impact as the medium or scale change; “Knights without Armor” or “1,2 and 3” would fit perfectly in lively urban areas, and the small-sized “Birds” or “Three”, upon corresponding change in scale, would put amazing aesthetic emphasis in park environment. In other words – “converting” the shapes does not end in the exhibition hall, it has the potential to develop in different directions.

2. **Dialogue**. The author initially desemantizes the object, providing the spectator with the right of personal interpretation. This, of course, does not apply to all works - those which contain very specific ideas such as the bankruptcy of the banking system (“BIC”) or metaphors about the transition years, make an exception (the plexiglass, a priori, is used for direct advertising suggestions and does not stimulate subjective interpretations). Some of her most attractive works

are interactive – for example “The Horse”, “5+1” or even “Star from a Cat” (co-work with a five-year-old co-author).

Each one of the presented for the competition works of art provokes reflections, analysis and notional interpretations. Among them, however, there is a work of art in front of which one stays speechless – “Archeopterix”. Small in size, it demonstrates the magic, archetypal suggestion of a big sculpture – the feeling of eternity. If there were no quantitative requirements for the artists, only this single work would have been enough to appeal for awarding Anna Pokrovnishka the academic position she is applying for.

4. Conclusion

Based on what I have said so far, I reckon that the application of Dr. Anna Pokrovnishka fully corresponds to the requirements of the Law for academic staff development in Republic of Bulgaria, which is why I strongly recommend Anna Pokrovnishka to be awarded the academic position “Associate Professor” in the field of higher education 8. *Arts*, professional field 8.2 *Fine Arts/Sculpture*

October 29th, 2019

Sc. D. Elena Popova
Veliko Turnovo University; ISA – BAS